

Asia: VN/23407/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työllisyysrahaston lausunto

Työllisyysrahaston tärkeimmät tehtävät ovat työttömyysetuuksien rahoitus, työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä sekä aikuiskoulutusetuuksien myöntäminen. Aikuiskoulutusetuuksien toimeenpanijana Työllisyysrahasto haluaa varmistaa, että etuuksien lakkauttaminen toteutetaan laadukkaasti huomioiden aikuiskoulutusetuusprosessin vaatimukset niin etuuden toimeenpanijalle kuin sen hakijoille. Lakimuutos tulisi olla selkeästi toimeenpantavissa eikä esitettyihin lakimuutoksiin saa jäädä epäselvyyksiä tai ristiriitaisuuksia, jotka asettaisivat niin Työllisyysrahaston toimeenpanijana kuin nykyiset tuensaajat sekä tuen hakemista suunnittelevat kansalaiset vaikeaan asemaan. Edellä mainituista syistä Työllisyysrahasto on kiinnittänyt huomiota hallituksen esitysluonnoksessa alla esitettyihin seikkoihin.

Työllisyysrahaston lausunto jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa otamme esille asiat, jotka rahaston näkemyksen mukaan edellyttävät välttämättömiä muutoksia hallituksen esitysluonnoksen kirjauksiin. Lausunnon toisessa osassa esitämme täydentäviä näkökulmia hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarviointiin.

I. Seikat, joiden perusteella hallituksen esitysluonnosta on välttämätöntä täydentää tai tarkentaa

1. Epäselvää, millaisia vaikutuksia siirtymäsäännöksellä tavoitellaan

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan laki aikuiskoulutusetuuksista kumotaan ja sen jälkeen alkaisi siirtymäaika (arvion mukaan 1.6.2024), jolloin sovellettaisiin aikuiskoulutusetuuksista annettua lakia seuraavin poikkeuksin: tukea voitaisiin myöntää ja maksaa, jos sekä tukioikeus että opinnot alkaisivat viimeistään 31.7.2024. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että tukea ei voisi myöntää syksyllä 2024 tai sen jälkeen alkaviin opintoihin. Tukea viimeistään 31.7.2024 alkaviin opintoihin olisi mahdollista saada ja maksaa vuoden 2025 loppuun asti.

Työllisyysrahasto tuo esiin, että voimassa olevan lain mukaan palkansaajan aikuiskoulutustukea voi hakea neljä kuukautta ennen halutun tukikuukauden alkua. Yrittäjän aikuiskoulutustuen etukäteiseen hakemiseen taas ei ole asetettu aikarajaa. Tämä tarkoittaa, että toukokuussa 2024 aikuisopiskelijan olisi mahdollista hakea tukea uusiin opintoihin elokuusta 2024 alkaen ja Työllisyysrahasto olisi voinut myöntää tuen. Rahaston näkemyksen mukaan hallituksen esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu, että ennen lakkauttamislain voimaantuloa rahastoon on voinut saapua syksyllä 2024 alkavia opintoja koskevia hakemuksia ja rahasto on voinut myöntää näihin opintoihin tukea.

Työllisyysrahasto tuo esiin, että voimassa olevan lain mukaan yrittäjän aikuiskoulutustuen hakemisen ja myöntämisen prosessi eroaa palkansaajahakijoiden prosessista. Jos yrittäjän tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät, annetaan hakijalle myönteinen ilmoitus siitä, että tukea voidaan maksaa haetulla ajalla. Tukikauden aikaisen verotuksen vahvistuttua, rahasto tutkii, onko yritystoiminnan tulot laskeneet vähintään lain edellyttämän kolmasosan verrattuna viimeiseen ennen opiskelun alkua toimitettuun verotukseen. Edellä mainitun tuloveroilun perusteella tuenhakijalle annetaan lopulta myönteinen tai kielteinen tukioikeuspäätös. Tuen yrittäjähakijoille ei ole määritetty laissa etukäteiseen hakemiseen aikarajaa, joten Työllisyysrahasto voisi jo nyt antaa yrittäjähakijalle ilmoituksen aikuiskoulutustuen maksamisesta vuodelle 2026. Rahaston näkemyksen mukaan hallituksen esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu, että ennen lakkauttamislain voimaantuloa rahastoon on voinut saapua yrittäjän aikuiskoulutustukihakemuksia vuodelle 2026 ja rahasto on voinut antaa ilmoituksen tuen maksamisesta.

Rahasto katsoo, ettei hallituksen esitysluonnoksen kirjauksista tule esiin, onko lakkauttamisella tarkoitus takautuvasti vaikuttaa ennen sen voimaantuloa saapuneiden hakemusten käsittelyyn tai myönnettyihin tukiin ja jos on, niin miltä osin. Jos lakkauttamisella olisi tarkoitus olla takautuvia vaikutuksia, näillä voisi olla erittäin merkittäviä vaikutuksia etuudenhakijan asemaan.

Ennen palkansaajan aikuiskoulutustuen hakemista työntekijän on tullut sopia työnantajansa kanssa opintovapaasta tai muusta vapaasta opintojen vuoksi haettavalle tukiajalle. Työnantajalla ei ole kaikissa tilanteissa opintovapaalain mukaan velvollisuutta ottaa opintovapaalle jäänyttä työntekijää takaisin ennen sovittua opintovapaan päättymistä. Työnantaja on voinut palkata sijaisen opintovapaan ajaksi. Jos lakkauttamislailla olisi tarkoitus esimerkiksi perua jo myönnetty tukioikeudet syksyllä 2024 alkaviin opintoihin, tuenhakijan toimeentulo ei olisi turvattu seuraavista syistä: henkilö ei välttämättä voi palata työhönsä, hän ei ole oikeutettu työttömyysturvaan eikä hän välttämättä ole oikeutettu opintorahaan tai opintolainaan. Henkilö olisi vastaavalla tavalla

turvattomassa tilanteessa, vaikkei hänelle olisi ehditty vielä myöntää tukea, mutta hän olisi lähettänyt ennen lakkauttamislain voimaantuloa hakemuksen syksyllä 2024 alkaviin opintoihin.

Työllisyysrahasto tuo esiin, että voimassa olevan lain mukaan palkansaajan aikuiskoulutustuen maksua haetaan aina jälkikäteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi joulukuun 2025 tuki voidaan hakea maksuun vasta tammikuussa 2026. Lain mukaan tukea voi hakea maksuun enintään kuusi kuukautta takautuvasti eli nyky säännösten mukaan joulukuuta 2025 koskeva hakemus tulisi lähettää rahastoon viimeistään kesäkuussa 2026. Rahasto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen kirjaukset tuen maksamisen takarajasta ovat ristiriitaiset.

Hallituksen esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa (kohta 7.1) todetaan, että tukea voitaisiin maksaa vuoden 2025 loppuun asti eikä tukea maksettaisi enää vuonna 2026. Toisaalta lakiehdotukset-kohdassa (s.56) todetaan, että tukea on mahdollista saada vuoden 2025 loppuun asti. Rahasto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen kirjauksissa on käytetty termejä tuen maksaminen ja saaminen epätarkasti. Kun aikuiskoulutustukijärjestelmässä henkilöllä on oikeus saada tukea joulukuulta, tuki maksetaan aikaisintaan tammikuussa. Jos taas tuki tulisi maksaa viimeistään joulukuussa 2025, olisi marraskuu 2025 käytännössä viimeinen kuukausi, jolta tukea olisi oikeus saada. Rahasto katsoo, että kirjauksia tulee selkeyttää, jotta ne olisivat yksiselitteisesti toimeenpantavissa: on tarkennettava, päättyykö tuen maksaminen vai tuen saaminen joulukuussa 2025.

Työllisyysrahasto haluaa korostaa, että edellä esitettyjen yksityiskohtaisten kysymysten lisäksi hallituksen esitysluonnos jättää avoimeksi sen, onko lakkauttamislakia tarkoitus soveltaa sen voimaantulon jälkeen kaikissa tapauksissa riippumatta siitä, milloin hakemus on saapunut tai tukioikeus myönnetty. Kansalaisen tulisi pystyä ennakoimaan, minkä sisältöisten säännösten perusteella hänen hakemuksensa käsitellään. Lisäksi kansalaisen pitäisi etenkin pystyä luottamaan siihen, että kun hänelle on myönnetty jokin etuus, ei päätöstä muuteta takautuvasti. Lakeja säätäessä taannehtivan lainsäädännön säätäminen on poikkeus pääsäännöstä ja tästä syystä voimaantulosäännöksessä tulisi ottaa kantaa siihen, miten lakkauttamislakia sovelletaan ennen sen voimaantuloa saapuneisiin hakemuksiin ja myönnettyihin tukiin. Huomionarvoista on, että esitysluonnoksessa on otettu asiaan kantaa vuorotteluvapaan lakkauttamisen kohdalla. Jos aikuiskoulutusetuuden lakkauttamisella on tarkoitus olla takautuvia vaikutuksia, tulee niiden merkitys kansalaisille arvioida. Lisäksi tulisi esittää, miksi taannehtivat vaikutukset nähtäisiin poikkeuksellisesti perusteltuina.

2. Työllisyysrahasto pyytää takautuvan hakemisen määräajan lyhentämistä

Työllisyysrahasto on edellä tuonut esille, että hallituksen esitysluonnoksessa ei ole tarkasti tuotu esille, tavoitellaanko aikuiskoulutustuen osalta tuen saamisen vai maksamisen päättämistä joulukuuhun 2025. Jos esitysluonnosta tulkitaan siten, että henkilöllä olisi oikeus saada aikuiskoulutustukea vielä vuodelta 2025, etuuksia tulisi ottaa takautuvan hakemisen vuoksi

maksamaan vielä vuoden 2026 puolella ja Voimassa olevan lain mukaan aikuiskoulutustukea tulee hakea viimeistään kuuden kuukauden kuluessa, mikä tarkoittaa, että viimeiset aikuiskoulutustukihakemukset tulisi toimittaa rahastoon kesäkuun 2026 loppuun mennessä.

Ammattitutkintostipendin osalta hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että ammattitutkintostipendi voidaan myöntää 31.7.2024 mennessä suoritettun tutkinnon perusteella. Voimassa olevan lain mukaan ammattitutkintostipendiä tulee hakea vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta, mikä tarkoittaa, että viimeiset stipendihakemukset tulisi toimittaa rahastoon heinäkuun 2025 loppuun mennessä.

Aikuiskoulutusetuuksien toimeenpanon turvaamiseksi Työllisyysrahasto toivoo, että etuuksien takautuvan hakemisen määräaikoja lyhennettäisiin siirtymäajan lopussa. Rahasto katsoo, että hallituksen esitysluonnokseen olisi syytä lisätä, että viimeiset aikuiskoulutustukihakemukset tulisi jättää rahastolle viimeistään 31.3.2026. Vastaavasti toivomme ammattitutkintostipendin osalta, että viimeiset stipendihakemukset tulisi jättää rahastolle viimeistään 31.1.2025.

Aikuiskoulutustuen ja ammattitutkintostipendin lakkauttaminen tarkoittaa Työllisyysrahaston etuuspalvelutoiminnan alasajoa. Kuten hallituksen esityksessä on tuotu esille, rahaston etuuspalveluissa työskentelee 66 henkilöä. Lakkauttamislain voimaantulon myötä aikuiskoulutusetuuden parissa mainittujen tehtävien työmäärä vähenee ensin oleellisesti ja lopulta lakkaa kokonaan. Työllisyysrahasto on tunnistanut merkittäviä henkilöriskejä sekä aikuiskoulutuslainsäädännön valmisteluajan, että sen mahdollisen hyväksymisen osalta. Tämän vuoksi pidämme tavoiteltavana, ettei rahaston tarvitse pitää yllä toimeenpanoa yksittäisten saapuvien hakemusten vuoksi.

Työllisyysrahaston tilastojen mukaan vain 4 % aikuiskoulutustuen ensi- ja jatkohakemuksista on lähetetty yli 60 päivää hakemuksella haetun ensimmäisen tukijakson alkamisen jälkeen. Vuonna 2023 saapuneista ammattitutkintostipendihakemuksista 4 % on saapunut yli 6 kuukautta (180 päivää) tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tämän perusteella rahasto arvioi, ettei takautuvan hakemisen määräajan rajoittamisella siirtymäajan lopussa ole merkittävää vaikutusta tuensaajan asemaan.

3. Siirtymäajan erilaisia vaihtoehtoja tulisi arvioida läpinäkyvästi

Hallituksen esitysluonnoksessa on esitetty lyhyesti kohdassa 5.1 aikuiskoulutusetuuksien lakkauttamiselle vaihtoehtoja. Työllisyysrahasto kiinnittää huomiota siihen, että vaikka kohdan otsikko viittaa siihen, että siinä esitettäisiin vaihtoehtoisten toteuttamistapojen vaikutuksia, niitä ei tosiasiaassa ole esitetty. Työllisyysrahasto julkaisi tänä syksynä toimeenpanijan näkökulmasta tehdyn arvion aiemmin esitetyistä aikuiskoulutustuen kehittämisehdotuksista. Arviossa on tehty alustavia laskelmia ehdotusten vaikutuksista.

Lisäksi Työllisyysrahasto katsoo, että toteuttamisvaihtoehdoissa tulisi arvioida lakkautumisen vaihtoehtojen lisäksi erilaisia tapoja toteuttaa lakkauttaminen. Hallitusohjelman julkaisun jälkeen Työllisyysrahastoon on tullut merkittävä määrä yhteydenottoja niin nykyisiltä tuenhakijoilta kuin aikuisopiskelua suunnittelevilta kansalaisilta huolenaan erityisesti esitetyn lakkauttamisen nopea aikataulu. Koska hallitusohjelma julkaistiin kesällä 2023, ei kansalaisilla ei ole ollut mahdollisuutta reagoida muutokseen ja hakea syksyllä 2023 alkaviin opintoihin. Keväisin koulutustarjonta on syksyyn verrattuna rajatumpaa ja rahastoon saapuneiden yhteydenottojen perusteella voidaan todeta, että tänä syksynä on suunniteltu erityisesti opintojen aloittamista ensi syksynä. Ehdotettu siirtymäsäännös kuitenkin vähintäänkin rajaa merkittävästi ja mahdollisesti jopa sulkee kokonaan pois mahdollisuuden aloittaa opinnot aikuiskoulutustuella tuettuna syksyllä 2024.

Huomioiden lakkauttamisen lainvalmistelun kiireisen aikataulun ja ehdotetun lakkauttamisaikataulun, tulisi hallituksen esityksessä Työllisyysrahaston mukaan arvioida erilaisia siirtymäsäännösvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia kansalaisiin. Työllisyysrahasto arvion mukaan nopean lakkauttamisaikataulun seurauksena voi olla, että kansalaiset varmistavat aikuiskoulutustuen saamisen hakeutumalla opintoihin, jotka eivät lisää heidän ammatillista osaamista tarkoituksenmukaisesti. Tämä ei etenäkään olisi aikuiskoulutustukivarojen tehokasta käyttöä.

4. Etuuksien maksaminen ja toimeenpano eivät pääty lakkauttamislain voimaantuloon tai siirtymäajan päättymiseen

Työllisyysrahastosta ja sen tehtävistä säädetään työttömyysturvan rahoittamisesta annetussa laissa (555/1998, myöhemmin "rahoituslaki"). Aikuiskoulutusetuuksien lakkauttamisen seurauksena hallituksen esitysluonnoksessa esitetään muutoksia rahoituslakiin siten, että aikuiskoulutusetuuksien myöntäminen poistettaisiin rahaston tehtävistä. Lisäksi rahoituslain 2 §:ään esitettäisiin muutoksia siten, että työttömyysvakuutusmaksujen määräämisessä ei tarvitsisi ottaa huomioon aikuiskoulutusetuuksien rahoittamista. Hallituksen esitysluonnoksessa ei ole tuotu tarkasti esiin, milloin rahoituslain muutosten olisi tarkoitus tulla voimaan, 1. kesäkuuta 2024, 1. elokuuta 2024 vai jonakin muuna ajankohtana.

Työllisyysrahasto on edellä tuonut esille, että hallituksen esitysluonnoksessa tavoitellaan joko etuuden saamisen tai maksamisen rajoittamista joulukuuhun 2025. Riippumatta siitä, kumpaan vaihtoehtoon lopullisessa hallituksen esityksessä päädytään, on selvää, että aikuiskoulutustukea tullaan maksamaan vielä lakkauttamislain voimaantulon jälkeen, mahdollisesti vielä vuonna 2026 ja jonkin verran tämän jälkeenkin.

On myös tärkeää huomata, että kaikki toimeenpanotehtävät eivät pääty heti siirtymäajan päättyessä, vaan esimerkiksi muutoksenhakuun liittyvät tehtävät jatkuvat rahastossa vielä viimeisten hakemusten saapumisen sekä niiden ratkaisemisen jälkeen. Muutoksenhakuelinten ratkaisuja saapuu käytännössä vielä noin parin vuoden ajan viimeisten päätösten antamisesta ja myös näiden

perusteella aikuiskoulutusetuuksia voi tulla rahaston asiakkaille suoritettavaksi. Myöskään toimeenpanossa käytettäviä etuusjärjestelmiä ei voida ajaa alas välittömästi, vaan se on tehtävä hallitusti sekä muun ohessa tietojen säilyttämisen määräajat huomioon ottaen. Etuuksien toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset eivät pääty välittömästi siirtymäajan päättymiseen.

Työllisyysrahasto pitää välttämättömänä, että rahoituslakiin tehtävissä muutoksissa otetaan edellä todetut näkökulmat huomioon siten, että aikuiskoulutusetuuksien rahoittaminen ja toimeenpano ovat mahdollisia etuuksien alasajon edellyttämän ajanjakson loppuun asti.

II. Yleisiä huomioita hallituksen esitysluonnoksesta

A. Työntekijät ja työnantajat rahoittavat aikuiskoulutusetuudet

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan (s. 29) esityksen tavoitteena on julkisten menojen säästyminen ja työllisyyden lisääntyminen. Aikuiskoulutustuen lakkauttamisen arvioidaan vähentävän julkisia menoja 175 miljoonalla eurolla vuodessa ja lisäävän työllisyyttä 10 000 työllisellä vuodessa. Ammattitutkintostipendin lakkauttamisen arvioidaan vähentävän julkisia menoja 11,5 miljoonalla eurolla vuodessa.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan niin ikään (s.33), että aikuiskoulutustuen lakkauttaminen vähentää julkisen sektorin taloudellista vastuuta kohderyhmän opintojen aikaisesta toimeentulosta, sillä työssäkäyvien vaihtoehtoinen tukimuoto (opintotuki) on matalampi ja lainapainotteisempi verrattuna ansioperusteiseen aikuiskoulutustukeen. Sillä osalla kohderyhmästä, joka aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta huolimatta valitsisi vähentää työaikaa opintojen vuoksi, aikuiskoulutustuen lakkauttaminen siirtäisi hallituksen esitysluonnoksen mukaan vastuuta opintojen aikaisesta toimeentulosta opiskelijalle itselleen, ja mahdollisesti hänen perheenjäsenilleen ja työnantajalleen.

Työllisyysrahasto huomauttaa, että vuoden 2017 elokuun jälkeen palkansaajan aikuiskoulutustukea ei ole rahoitettu valtion varoista. Palkansaajan aikuiskoulutustuki rahoitetaan kokonaisuudessaan työttömyysvakuutusmaksuista, joita maksavat työntekijät ja työnantajat. Näin ollen työntekijät ja työnantajat ovat vastanneet opiskelun rahoituksesta myös nykytilanteessa, kun opiskelu on mahdollista aikuiskoulutustuen turvin. Valtio rahoittaa yrittäjän aikuiskoulutustuen osuuden, joka vuonna 2022 oli yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Ammattitutkintostipendimenoista valtion osuus oli puolestaan yhteensä noin 340 000 euroa vuonna 2022.

B. Aikuiskoulutustuelle ei ole laissa asetettu nimenomaisia tavoitteita

Kuten hallituksen esitysluonnoksessa tuodaan ilmi (s. 5), aikuiskoulutukilainsäädäntöä koskevan alkuperäisen hallituksen esityksen mukaan aikuiskoulutustuen tarkoituksena oli varautua työelämän kehityksen asettamiin uusiin ammattitaidon kehittämistä ja ylläpitoa koskeviin vaatimuksiin järjestämällä työssä oleville henkilöille mahdollisuus ammatilliseen koulutukseen yleistä opintotukea korkeammalla tukitasolla. Tarkoituksena on ollut antaa pitkään työelämässä olleille mahdollisuus saada ansioihin perustuvaa toimeentuloturvaa opiskelun ajalta.

Työllisyysrahasto toteaa, ettei aikuiskoulutustuen tavoitteeksi ole koskaan sen elinkaaren aikana asetettu etuudensaajan ansiotason nousua. Jos tällainen tavoite olisi tuelle asetettu, olisi esimerkiksi etuuden saamisen ehtoja todennäköisesti kehitetty vastaamaan tuelle asetettuja tavoitteita. Tällaista kehittämistä aikuiskoulutustuelle ei kuitenkaan vuosien varrella ole tehty. Tätä taustaa vasten rahasto pitää epätarkoituksenmukaisena, että esimerkiksi aikuiskoulutustuen vaikuttavuutta arvioidaan henkilön tulotason kehityksen kautta.

Työllisyysrahasto toteutti vuonna 2023 aikuiskoulutustukea vuosina 2019–2023 saaneille kyselyn, jossa kartoitettiin tuensaajien motiiveja ja pyydettiin arvioimaan opintovapaan vaikutuksia omia tavoitteita vasten. Kyselyyn vastasi 4 965 henkilöä. Kyselyssä tärkeimmiksi motivaatiotekijöiksi nousivat alanvaihdon harkitseminen, kuormitus nykyisessä työssä, korkeamman tutkinnon tarve työuralla etenemiseen, ja halu kehittyä oma-aloitteisesti nykyisessä työssä. Suurin osa vastaajista koki, että opinnoilla oli ollut vaikutus palkkakehitykseen, työssä jaksamiseen ja työllisyyteen.

C. Vaikutusarviointi on tietyiltä osin sisäisesti ristiriitainen

Hallituksen esitysluonnoksessa (s. 44) arvioidaan aikuiskoulutustuen lakkauttamisen kasvattavan työllisyyttä noin 10 000 henkilötyövuodella. Työllisyysrahasto kiinnittää huomiota siihen, että laskelmassa ei ole otettu huomioon, että valtaosalle opintovapaalle jäävistä henkilöistä palkataan sijainen. Sijaisjärjestelyistä aiheutuva hallinnollisen taakan keventyminen on toisaalta otettu huomioon lakkauttamisesta aiheutuvina hyötyinä (s. 41).

Työllisyysrahasto kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esitysluonnoksen mukaan edellä esitettyjen täysimääräisten työllisyysvaikutusten lisäksi aikuiskoulutustuen lakkauttamisella arvioidaan olevan vain maltillinen vaikutus opintojen edistymiseen (s. 36). Perustuen aikuiskoulutustukea vuosina 2019–2023 saaneille toteutettuun kyselyyn Työllisyysrahasto suhtautuu suurella varauksella arvioihin, joiden mukaan aikuisopiskelijat voisivat tulevaisuudessa edistää opintojaan nykyisellä tavalla kokoaikaisen työn ohessa.

D. Aikuiskoulutustuen lakkauttamisella on vaikutusta työvoiman saatavuuteen tietyillä aloilla

Hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 4.1.1.4 vaikutukset kansantalouteen todetaan, ettei aikuiskoulutustuen lakkauttamisella arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia osaavan työvoiman saatavuuteen, koska aikuiskoulutustuen vaikutus opintoihin hakeutumiseen on käytettävissä olevan tutkimustiedon perusteella vähäinen, eikä mahdollinen opintoihin hakeutumisen vähentyminen vaikuta merkittävästi opiskelijamääriin. Kohdassa korostuu kansantalouteen kohdistuvien vaikutusten arviointi vain yleisellä tasolla ja siinä todetaan, että aikuiskoulutustuella on mahdollisesti vaikutuksia yksittäisten alojen tai koulutusohjelmien koulutusmääriin. Huomioiden, että esitysluonnoksenkin mukaan toimialoittain tarkasteltuna aikuiskoulutustuen käyttö painottuu erityisesti sosiaali- ja terveysaloille ja esimerkiksi sairaanhoitajista noin joka kuudes ja sosiaalialan sosionomeista noin joka viides on saanut valmistumista edeltävinä vuosina aikuiskoulutustukea, olisi hallituksen esityksessä perusteltua ottaa kantaa, miten lakkautus vaikuttaa näiden alojen työvoiman saatavuuteen.

Lisätietoja Työllisyysrahaston lausuntoon liittyen antaa vastaava lakimies Suvi Tynkkynen, suvi.tynkkynen@tyollisyysrahasto.fi

Metsämäki Janne
Työllisyysrahasto

Tynkkynen Suvi
Työllisyysrahasto